

NAVODILO ZA PREPREČEVANJE UŠIVOSTI

POVZROČITELJ

Ušivost povzročajo uši - zunanji paraziti, ki se naselijo na človeški koži. Pri nas je precej razširjena zlasti v predšolskih in šolskih kolektivih. Gre za širjenje naglavne uši (*Pediculus humanus capitis*), ki se zadržuje na laseh, obrveh in trepalnicah. Poleg naglavne uši poznamo še dve vrsti uši, ki živita na človeku kot gostitelju in sicer bela uš ali »oblačilna uš« ter sramna uš.

KAKO UGOTOVIMO, DA IMA NEKDO NAGLAVNE UŠI?

Na laseh opazimo drobne sivkaste pikice - jajčeca uši ali gnide ter drobne črne uši. Lasje so lahko med seboj zlepljeni, na lasišču opazimo praske, krastice oziroma gnojno vnetje, ki je posledica infekcije opraskanin, ki nastanejo zaradi srbenja. Ponovne okužbe lahko povzročijo preobčutljivost kože.

NAČIN PRENOSA NAGLAVNIH UŠI

Naglavne uši se prenašajo z direktnim kontaktom. Možen je tudi prenos preko oblačil, zlasti pokrival ter pribora za osebno higieno. Naglavne uši lahko namreč preživijo sedem do deset dni izven gostitelja oziroma brez hrane.

INKUBACIJA

Uši se izležejo iz gnid v sedmih do desetih dneh in dosežejo spolno zrelost po sedmih do trinajstih dneh.

OBDOBJE KUŽNOSTI, DOVZETNOST IN ODPORNOST

Obdobje kužnosti je obdobje, ko oseba lahko prenese uši na druge osebe, torej ima živa jajčeca oziroma uši. Osebe se lahko okužijo ob primernih pogojih in izpostavljenosti okužbi. Pri temperaturah nižjih od 22° C se iz gnid uši ne razvijajo.

PREVENTIVNI UKREPI IN UNIČEVANJE

Zelo pomembno je, da okužene osebe zdravimo hkrati in se ne smejo vrniti v kolektiv, dokler imajo še žive uši oziroma gnide, to je ponavadi 24 ur po terapiji s preparatom za razuševanje. Za uničevanje uši je na voljo kar nekaj preparatov za pranje lasišča, ki se dobijo v lekarnah brez recepta. Šampon ne sme priti v stik s sluznicami. Vodi za izpiranje las je potrebno dodati kis, ker na ta način lažje odstranimo gnide. Hkrati je potrebno mehansko odstraniti gnide z lasišča z ustreznim glavnikom. V prodaji je tudi električni glavnik, s katerim odstranjujemo zlasti žive uši. Najpomembneje je, da istočasno zdravimo vse družinske člane in tudi vse druge, ki so bili v kontaktu z okuženim. Postopek ponovimo po potrebi, največkrat po sedmih do desetih dneh. Pribor za osebno higieno, perilo ter posteljnino je potrebno oprati oziroma prekuhati. V dobi inkubacije je potrebno vsakodnevno pregledovati lasišče.

Ušivost spada h kožnim parazitarnim okužbam, sama ušivost torej ni sramota, nedopustno in nezakonito pa je odklanjanje sodelovanja pri zatiranju ušivosti v kolektivih, saj na ta način ne ogrožamo le sami sebe temveč tudi druge osebe.

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO LJUBLJANA
CENTER EPIDEMIOLOGIJE